

FM: Apstrādes rūpniecības izaugsme patiesi iepriecina

Publicēts: 31.01.2018.

Pēc zemās ekonomiskās izaugsmes šī gada 3. ceturksnī, kam par iemeslu pamatā ir rekordliels kritums būvniecībā, šodien publicētie dati par rūpniecības apjomiem liecina, ka septembrī, salīdzinot ar attiecīgo mēnesi pirms gada, Latvijas rūpniecībā saražotās produkcijas apjoms atkal ir palielinājies. Rūpniecības pieaugumu 2,4% apmērā noteica apstrādes rūpniecības izaugsme par 5,6%, kamēr ieguves rūpniecības apjoms palielinājās nedaudz, turpretī elektroenerģijas un gāzes apgādes nozarē jau otro mēnesi pēc kārtas bija vērojams izlaides kritums.

Tādējādi šā gada deviņos mēnešos kopā rūpniecības izlaide ir pieaugusi par 3,1%, tai skaitā apstrādes rūpniecības izaugsme veido 3,6%. Elektroenerģijas un gāzes apgādes nozarē joprojām vērojams pieaugums par 4,0% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo laika periodu, savukārt ieguves rūpniecība saruka par 3,8%.

Apstrādes rūpniecības izlaides augsto pieaugumu septembrī nodrošināja kāpums visās lielākajās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs, turklāt apjomu palielinājums reģistrēts arī daudzās citās īpatsvara ziņā mazākās apakšnozarēs. Būtiskāko pozitīvo devumu apstrādes rūpniecības izaugsme sniedza tās lielākā apakšnozare – kokrūpniecība, gada izteiksmē pieaugot par 7,8%. Tas apliecina, ka iepriekšējā mēnesī novērotais apakšnozares samazinājums bija izņēmums un kokapstrādes turpmākais izaugsmes potenciāls joprojām ir augsts. To papildina ziņa no Latvijas lielākā kokrūpniecības uzņēmuma AS "Latvijas Finieris", kurš, investējot 10 miljonus eiro, oktobra nogalē atklājis jaunu un inovatīvu papīra impregnēšanas ražotni.

Otru lielāko devumu apstrādes rūpniecības izaugsme septembrī nodrošināja gatavo metālizstrādājumu ražošanas apakšnozare. Tā līdzīgi kā kokrūpniecība pēc izaugsmes krituma iepriekšējā mēnesī septembrī uzrādīja spēcīgu ražošanas apjomu pieaugumu – par 12,3%, salīdzinot ar atbilstošo mēnesi pirms gada.

Savukārt pieaugums nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā par 11,2% gada griezumā un pārtikas produktu ražošanā par 4,0% nodrošināja līdzvērtīgi lielus devumus apstrādes rūpniecības izaugsme. Attiecībā uz nemetālisko minerālu jeb būvmateriālu ražošanu šīs apakšnozares vadošais uzņēmums AS "Valmieras stikla šķiedra" šogad piedzīvo produkcijas pasūtījumu rekordapjomus, ko nosaka pieprasījuma pieaugums pasaules stikla šķiedras tirgū. Šīs globālās tendences sakrīt ar lēmumu par divu apjomīgu investīciju projektu īstenošanu uzņēmumā, kā rezultātā kopš šā gada septembra uzņēmums kāpinājis savas ražošanas jaudas un papildinājis augstas pievienotās vērtības produkcijas sortimentu.

Pārtikas produktu ražošanā tiek novērota jau iepriekš prognozētā apakšnozares atveseļošanās un ražošanas apjomu pakāpenisks pieaugums. Starp pārtikas produktu grupām 2016. gada septembrī palielinājusies ir teju visu pārtikas produktu ražošana, izņemot augļus un dārzeņus pārstrādi. Jāatzīmē, ka pēdējā mēneša laikā vairāki Latvijas pārtikas produktu ražošanas uzņēmumi ir informējuši par plāniem veikt investīcijas ražošanas paplašināšanā un attīstībā, kas signalizē par pozitīvu noskaņojumu nozares uzņēmēju vidū. Piemēram, jaunu iekārtu iegādi veiks piena pārstrādes uzņēmums AS "Jaunpils pienotava", graudu pirmapstrādes kompleksu plāno būvēt AS "Balticov", konditorejas produktu ražošanas līniju iegādāsies SIA "Adugs Production", savukārt jaunas ražotnes būvniecību, kā arī tehnikas un aprīkojuma uzstādīšanu plāno veikt garneļu audzētājs SIA "FishBode".

Tāpat labi izaugsmes tempi šā gada septembrī reģistrēti tādās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs kā dzērienu ražošana (+18,8%), automobiļu un piekabju ražošana (+17,4% gada griezumā), mēbeļu ražošana (+15,4%), iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana (+10,5%) un citās. Toties datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanā septembrī novērota vāja izaugsme – tikai 3,0%. Neskatoties uz to, izlaides apjoms apakšnozarē joprojām bija salīdzinoši augsts.

Izlaides apjomu kritums 2016. gada septembrī salīdzinājumā ar pērnā gada septembri tika fiksēts vien dažās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs - iekārtu un ierīču remontā un uzstādīšanā (-13,7%), ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošanā (-12,5%), papīra un

papīra izstrādājumu ražošanā (-2,7%).

Straujāku kopējo rūpniecības izaugsmi septembrī kavēja 14,5% liels kritums elektroenerģijas un gāzes apgādes nozarē, par ko jau liecināja dati par elektroenerģijas ražošanu Latvijā šā gada septembrī. Starp elektroenerģijas ražošanas veidiem samazinājums tika reģistrēts koģenerācijas un vēja elektrostaciju izlaidē, kamēr hidroelektrostacijās ražošanas apjomi pieauga.

Runājot par 2016. gada pēdējā ceturkšņa apstrādes rūpniecības perspektīvām, Eiropas Komisijas veikto uzņēmēju aptauju rezultāti parāda, ka Latvijas rūpnieku konfidences līmenis šā gada oktobrī salīdzinājumā ar septembri ir nedaudz samazinājies. Neskatoties uz to, šis līmenis pārsniedz šā gada desmit mēnešu vidējo rūpniecības konfidences rādītāju, tādējādi sagaidāms, ka arī gada beigās nozarē būs vērojama izaugsme. Par rūpniecības turpmāko pieaugumu liecina arī Eiropas Savienības, kā arī eirozonas kopējā ekonomikas sentimenta indeksa strauja uzlabošanās, oktobrī uzrādot augstāko šā gada laikā fiksēto indeksa vērtību. Eiropas Savienības valstīs tiek realizēta lielākā daļa no apstrādes rūpniecības eksporta, tāpēc ir svarīgi, ka šo valstu ekonomikas ir veselīgas un pieprasījums augošs.

Jau trešo mēnesi pēc kārtas Latvijas rūpnieki norāda uz sagaidāmo produkcijas pārdošanas cenu pieaugumu. Šis novērtējums sakrīt ar pašreizējām norisēm Latvijas ekonomikā, kad valstī pamazām atjaunojas patēriņa cenu pieaugums. Šādas tendences labvēlīgi ietekmē ražotājus un to uzņēmējdarbības un finansiālos rādītājus, tādējādi paverot plašākas iespējas turpmākai attīstībai.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-apstrades-rupniecibas-izaugsme-patiesi-iepriecina>